

Debat: recht op demonstratie

Korte omschrijving werkvorm

Leerlingen discussiëren met elkaar over het recht op demonstratie.

Leerdoel

Leerlingen denken na over de vraag: zijn er grenzen aan het recht op demonstratie?

Duur

15 minuten

Handleiding

1. Lees de uitleg voor en bekijk het filmpje met de klas.
2. Lees vervolgens een stelling voor. Laat de leerlingen kiezen of ze het met de stelling eens zijn of niet.
Tip: Een manier is om het lokaal te verdelen in een hoek 'eens' en een hoek 'oneens'. Laat de leerlingen naar de hoek van het lokaal lopen die past bij hun mening.
3. Geef een aantal leerlingen het woord. Welke argumenten hebben ze voor hun mening? Breng een korte discussie op gang. U kunt eventueel feedback geven met behulp van de extra informatie in het blad Toelichtingen.
4. Na de discussie kunt u leerlingen de mogelijkheid geven alsnog een andere keuze te maken. Ze kunnen dan naar de andere hoek in het lokaal lopen. Vraag deze leerlingen dan om hun veranderde keuze toe te lichten.

Ga daarna door met de volgende stelling.

Recht op demonstratie

- Het recht om te demonstreren is een recht dat in alle mensenrechtenverdragen staat. In Nederland staat het in artikel 9 van de grondwet.

Grondwet artikel 9: Recht tot vergadering en betoging

1. Het recht tot vergadering en betoging wordt erkend, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet.
2. De wet kan regels stellen ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden.

- In Nederland hoef je niet vooraf toestemming te hebben voor een demonstratie, omdat iedereen het recht heeft om te demonstreren. Maar de gemeente kan een demonstratie wel verbieden als de openbare orde in het gedrang komt. Ook mag de gemeente voorwaarden stellen, bijvoorbeeld aan de locatie. Daarom moet je de demonstratie ten minste 48 uur vooraf melden.

A. Pro-Palestinademonstratie

Op donderdag 24 juli was er een pro-Palestinademonstratie in de Schilderswijk in Den Haag. De actievoerders demonstreerden tegen de aanvallen van Israël in de Palestijnse gebieden. Tijdens deze demonstratie droegen sommige demonstranten een vlag van de terreorroep IS. Ook werden er Nazivlaggen gedragen. Na deze demonstratie werd de burgemeester van Den Haag, Jozias van Aartsen, om uitleg gevraagd. Had hij moeten ingrijpen?

<https://www.omroepwest.nl/nieuws/2616999/update-van-aartsen-geen-grenzen-overschreden-bij-pro-palestina-demonstratie>

Stelling: *de politie had moeten ingrijpen en de demonstratie moeten verbieden.*

B. Demonstratieverbod

Jozias van Aartsen, de burgemeester van Den Haag, kreeg veel kritiek, omdat hij niet ingegrepen had bij de pro-Palestinademonstratie. Er volgde een stevig debat in de gemeenteraad, maar de burgemeester mocht blijven. De gemeenteraad van Den Haag stemde in met het voorstel van de burgemeester om gedurende twee maanden alle demonstraties in woonwijken te verbieden. Naar aanleiding van de pro-Palestinademonstraties wil de extreemrechtse partij Nederlandse Volks Unie (NVU) een tegendemonstratie houden. Ze willen op 20 september door de Schilderswijk lopen met Nederlandse vlaggen. Door het demonstratieverbod van de burgemeester kan deze demonstratie niet doorgaan. Daarom stapt de NVU naar de rechter om het demonstratieverbod aan te vechten.

<http://nos.nl/video/686877-verbod-op-demonstraties-aangevochten.html>

Stelling: *een demonstratieverbod in alle woonwijken van Den Haag gaat te ver.*

Toelichting

A. Pro-Palestinademonstratie

Voor

- In Nederland hebben we een grondwet waarin het recht van betoging staat (artikel 9). Maar er zijn wel grenzen aan deze wet. Zo mag je geen wanorde veroorzaken, je mag niet aanzetten tot haat en je mag geen steun geven aan een terroristische organisatie. Het weekblad HP de Tijd vond dat de demonstratie vanwege deze drie redenen verboden had moeten worden.

<http://www.hpdetijd.nl/2014-08-01/de-drie-strafbare-feiten-die-jozias-van-aartsen-toestond-bij-de-pro-gaza-demonstratie/>

Tegen

- Volgens strafrechtadvocaat Willem Jebbink is wat de demonstranten doen niet strafbaar: 'Want in een demonstratie is ontzettend veel geoorloofd.' Een burgemeester kan volgens hem een demonstratie alleen verbieden als de verkeersveiligheid in het geding is of als er wanordelijkheden zijn. Dat was niet het geval. Burgemeester van Aartsen heeft het volgens hem uitstekend gedaan.
<http://nos.nl/embed/?id=v:681239&autoplay=1>
- Jonathan van het Reve betoogt in de Volkskrant dat een verbod van vlaggen van terroristische organisaties 'misplaatste censuur' is.
<http://www.volkskrant.nl/vk/nl/3184/opinie/article/detail/3713955/2014/08/06/Verbod-van-Hamasvlag-is-misplaatste-censuur.dhtml>

B. Demonstratieverbod

Tegen

- "Het Nederlands Genootschap van Burgemeesters waarschuwt dat er een directe relatie moet bestaan tussen maatschappelijke onrust en voorwaarden of een verbod. 'Een extreemrechtse demonstratie vlak na een brand in een moskee kan voldoende grond zijn voor een verbod in die wijk, maar zo'n demonstratie enige tijd later mag wel.' Een burgemeester kan wel naar een noodverordening of een noodbevel grijpen om de politie meer armslag te geven."
Raadslid Richard de Mos zegt hierover: 'Nu demonstreren is als de lont in een kruitvat.'
Bron:
<http://www.volkskrant.nl/vk/nl/2686/Binnenland/article/detail/3719330/2014/08/15/Extreem-rechtse-partij-naar-rechter-om-demonstratieverbod-Schilderswijk.dhtml>

Voor

- De NVU-voorman Constant Kusters vindt dat iedereen moet kunnen demonstreren. 'Het demonstratierecht geldt voor iedereen, ook voor aanhangers van [IS]. Je hoeft het er niet mee eens te zijn, maar dit is zo principieel.' De burgemeester mag niet op de stoel van de rechter gaan zitten, vindt Kusters.
<http://www.omroepwest.nl/nieuws/15-08-2014/nvu-naar-de-rechter-om-demonstratieverbod-schilderswijk-van-aartsen-doet-iets-wat>
<http://nos.nl/video/686864-ingreep-van-vrijheid-van-meningsuiting-en-demonstratierecht.html>